

ΜΗ ΣΥΝΤΑΓΟΓΡΑΦΟΥΜΕΝΑ ΦΑΡΜΑΚΑ - ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ

**ΑΠΟ ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ ΣΤΟ
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑ**

Τι είναι τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.;

- θεωρούνται κατάλληλα για χρήση από το ευρύ κοινό χωρίς να απαιτείται ιατρική συνταγή
- δεν αποζημιώνονται από τα ασφαλιστικά ταμεία.

Κατηγορίες ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

- Βήχας-συνάχι-κρυολόγημα (cough/cold)
- Αναλγητικά (analgesics)
- Γαστρεντερικού συστήματος (digestives)
- Βιταμίνες (vitamins)
- Φροντίδας δέρματος (skin care)
- Οφθαλμικής φροντίδας (eye care)

Μαθήματα Ιστορίας

ΕΦΗΜΕΡΙΣ
ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

REGIERUNGS-BLATT
DES KOENIGREICHS
GRIECHENLAND.

ΑΡΙΘΜ. 13.
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, 2 Μαΐου.

1835.

Ν. 15.
ATHEN, 14. Mai.

Η Πρώτη Αναφορά στα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

Αρθρ. 4.

Οί φαρμακοποιοὶ πάλιν χρεωσοῦσι νὰ πωλῶσι μικρὰς ποσότητας τῶν ἰατρικῶν τότε μόνον, ὅταν τοῖς παρουσιασθῆ γραμματίον ἐνυπόγραφον παραδεδεγμένου τινὸς ἰατροῦ ἢ χειρουργοῦ.

Ἐξαιροῦνται τὰ ἀπλᾶ, ἤπια καὶ γενικῶς ὡς ἀβλαβῆ ἀναγνωρισμένα ἰατρικὰ, τὰ ὁποῖα συγχωρεῖται νὰ δίδωνται καὶ ἄνευ ἰδιαιτέρου γραμματίου. Οἱ ἐναντία τοῦ ὀρι-
σμοῦ τούτου πράττοντες θέλουσι τιμωρεῖσθαι κατὰ τὸν §. 563 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.

Και στα Γερμανικά... ...απο το 1835!

Art. 4.

Die Apotheker selbst dürfen ihre Arzneimittel im Kleinen nur gegen Vorzeigung einer von einem approbirten Arzte oder Chirurgen ausgestellten und unterzeichneten Vorschrift verkaufen.

Hievon sind die einfachen, gelinden und im Allgemeinen als unschädlich angesehenen Arzneimittel ausgenommen; sie können ohne besondere Verschreibung gegeben werden. Die der gegenwärtigen Bestimmung Zuwiderhandelnden werden nach Art. 563 des Strafgesetzbuches bestraft.

1993- Κ.Υ.Α. Υπουργείων Εθνικής Οικονομίας και Υγείας

- Ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο τις οδηγίες της τότε Ε.Ο.Κ.
- διαχωρίζει τα φαρμακευτικά ιδιοσκευάσματα σε αυτά που απαιτούν ιατρική συνταγή και σε αυτά που δεν απαιτούν

N.2458/1997

- Εφαρμογή Θετικής και Αρνητικής λίστας
- Η συνταγή συνοδεύεται από γνωμάτευση αιτιολόγησης της αναγκαιότητας ενός μη αποζημιούμενου φαρμάκου.
- Δίνεται ο απαραίτητος χρόνος για να εξοικειωθεί η αγορά με την νέα κατηγορία.

2004 - διαφήμιση ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

- ΦΕΚ 284/2004

ορίζονται όροι τηλεοπτικής - και όχι μόνο - διαφήμισης των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ.

- Ορίζονται η επιφάνεια, τα γράμματα ο χρόνος καθώς και τα μηνύματα προστασίας του καταναλωτή- πολίτη
- Η διάθεση τους ορίζεται αποκλειστικά από τα φαρμακεία

Το Υπουργείο Υγείας & Πρόνοιας και ο Εθνικός Οργανισμός Φαρμάκων συνιστούν:
ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΤΙΚΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΕΙΤΕ ΤΟ ΓΙΑΤΡΟ Ή ΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟ ΣΑΣ

“toolkit”

2013 - Έκθεση ΟΟΣΑ

- Το 2013 ανακοινώνεται έκθεση του ΟΟΣΑ για την οικονομική ανάπτυξη της χώρας
- Κόστος έκθεσης: 950.000€
- Παραγγέλθηκε από τον τότε Υπουργό Ανάπτυξης κ. Χατζηδάκη
- Πλήθος ανακρίβειών και αντιφάσεων διαπιστώνονται στην εργαλειοθήκη του ΟΟΣΑ.

N.4052/2014

- Κ.κ. Γεωργιάδης – Χατζηδάκης

Με γνώμονα την «εργαλειοθήκη»

- νομοθετείται η απορρύθμιση του φαρμακευτικού επαγγέλματος
- προλειαίνεται η μετάβαση των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ στις υπεραγορές.

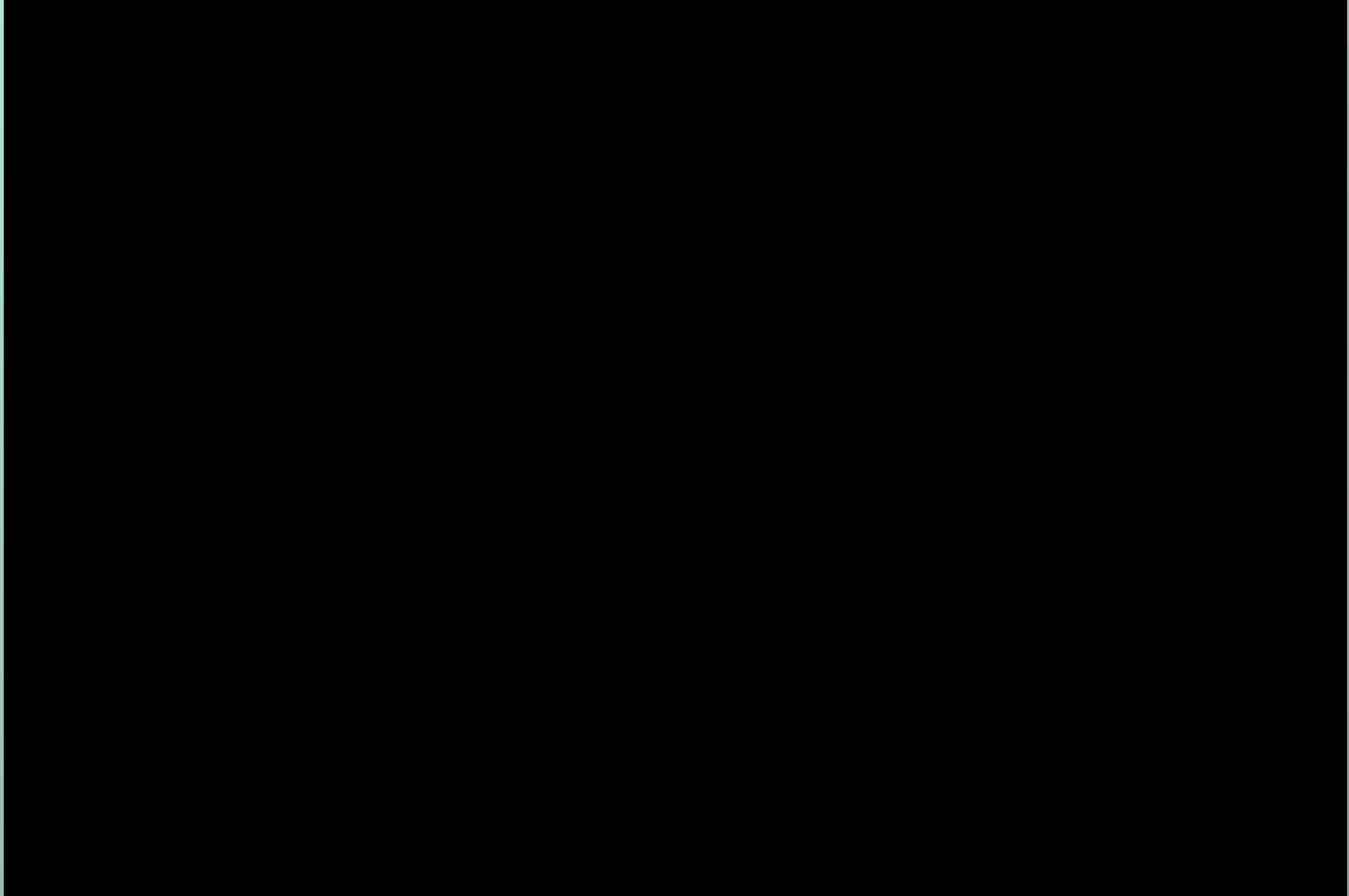
5^η αξιολόγηση...

- Δεν έγινε ποτέ...
- Το θέμα των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ. παρέμεινε σε εκκρεμότητα

Παλινωδίες Κυβέρνησης ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ. 2015-2016

- 09/03/2015 ο πρωθυπουργός κ. Τσίπρας καταγγέλλει από το βήμα της βουλής την γνησιότητα της έκθεσης
- Την ίδια δήλωση κάνει και ενώπιον του κ. Γκουρία, επικεφαλής του ΟΟΣΑ (Φεβρουάριος 2015)
- Τα στελέχη της κυβέρνησης καταγγέλλουν σε όλους τους τόνους την επικινδυνότητα της ελεύθερης πώλησης.

Παλινωδίες Κυβέρνησης ΣΥ.ΡΙ.ΖΑ. 2015-2016

- Τα ΜΗΣΥΦΑ μπαίνουν στις περιβόητες «47 σελίδες» από την κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ
- Διαρροές για την επιμονή της κ.Λαγκάρντ επί του θέματος μετά την συνάντηση με τον κ. Βαρουφάκη.
- Απεργία φαρμακοποιών Μάιος-Ιούνιος 2015.
- Μετά το δημοψήφισμα και την σύσκεψη των πολιτικών αρχηγών τα ΜΗΣΥΦΑ εξαιρούνται από την συμφωνία που ψηφίζεται από 251 βουλευτές

Μνημόνιο 3

- Το θέμα επανέρχεται στην τελική συμφωνία ως υποχρέωση έναντι των δανειστών.
- Εκδίδεται λανθασμένη ΚΥΑ περί απελευθέρωσης τιμής η οποία διορθώνεται.
- Σήμερα αναμένεται κατόπιν «συνεννοήσεως» και «συμφωνίας» δανειστών και Ε.Ο.Φ. ο κατάλογος των ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ που θα πωλούνται από τις υπεραγορές με απελευθερωμένη τιμή από 01/01/2017.

...πρίν το 3ο Μνημόνιο...

ΕΡΤ 1

www.ert.gr

ΕΡΤ

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

**ΑΝΤΙΔΡΟΥΝ ΟΙ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟΙ
ΣΤΗΝ ΠΩΛΗΣΗ ΜΗΣΥΦΑ ΣΤΑ ΣΟΥΠΕΡ ΜΑΡΚΕΤ**

11:29 ΕΡΤ

Η ΕΡΤ-1, η ΕΡΤ-2 και οι 7 ραδιοφωνικοί σταθμοί της ΕΡΤ θα

Τα επιχειρήματα του “toolkit”

- Αύξηση σημείων πώλησης μαζί με απελευθέρωση τιμών οδηγεί σε πτώση τιμών και όφελος καταναλωτή
- Ως παράδειγμα χρησιμοποιούνται χώρες όπως ΗΠΑ και Ηνωμένο Βασίλειο όπου τα ΜΗΣΥΦΑ πωλούνται σε συσκευασίες 100 ή και 200 tb., και με απλή διαίρεση εξάγεται η τιμή μονάδας

- Η αυξημένη κίνηση και κερδοφορία θα εισφέρουν πόρους για έρευνα και θέσεις εργασίας
- Η διαφήμιση θα προάγει τόσο την ενημέρωση όσο και την κατανάλωση- άρα πτώση τιμών
- Νόμος προσφοράς - ζήτησης: ανταγωνισμός + κέρδη.

- Καλύτερη εξυπηρέτηση του καταναλωτή τόσο σε σημεία όσο και σε χρόνο
- Η διατίμηση εμποδίζει τα πακέτα προσφοράς

Αλήθειες

- Τα ΜΗΣΥΦΑ είναι φάρμακα και όχι προϊόντα
- Οι καταναλωτές τους είναι ασθενείς
- Οι νόμοι της αγοράς και κυρίως η προσφορά και ζήτηση σε θέματα υγείας οδηγούν σε χειραγώγηση και φαινόμενα «μαυραγοριτισμού»

- Διαφήμιση = προτροπή σε κατανάλωση = υπερκατανάλωση = πολυφαρμακία
- Ο μέσος ασθενής δεν έχει την δυνατότητα και την κατάρτιση να κρίνει το «συμφέρον του» σε ειδικά τεχνολογικά προϊόντα όπως το φάρμακο.
- Μεγάλες συσκευασίες = κατάχρηση & σπατάλη.

- Οι υπεραγορές που δραστηριοποιούνται στην χώρα μας είναι οι ακριβότερες στην Ευρώπη στο σύνολο των πωλούμενων ειδών
- Οι υπεραγορές λειτουργούν ως εργαλεία των καρτέλ τροφίμων και οδηγούν σε υπερσυγκέντρωση κεφαλαίων
- Ενδεχόμενος κίνδυνος για την δημόσια υγεία με την δημιουργία και νέων καρτέλ στο φάρμακο

- Η σταθερή λιανική τιμή εργαλείο της πολιτείας για τον έλεγχο εναρμονισμένων συμπεριφορών σε βάρος των πολιτών
- Οι υπεραγορές αντιστρατεύονται ευθέως την λογική αυτή, μέσα από την επιχειρηματολογία του αυξημένου ανταγωνισμού
- ΤΑ ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ αποτελούν τον βασικό «αιμοδότη» ρευστότητας του μικρού και μεσαίου φαρμακείου, πυλώνα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας.

ΣΚΑ

Η ΑΥΤΗ

ΠΡ
ΓΡΑΜ

Πρώτη
ΓΡΑΜΜΗ

ΑΝΤΙΣΤΡΟΦΗ ΜΕΤΡΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΤΟΥ ΠΟΛΥΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

08:50

Εκπρόθεσμες δηλώσεις, αυξάνεται το σκατάσχετο από μισθούς και

- Η ύπαρξη «πακέτου προσφοράς» στο φάρμακο αντιστρατεύεται την ίδια την υπόσταση του φαρμάκου
- Φάρμακο = κοινωνικό αγαθό προστασίας της ζωής
- Εμπόρευμα = καταναλωτικό αγαθό συχνά περιττό

- Μυωπική οικονομίστικη λογική = βλάβη στην δημόσια υγεία.
- Δίκτυο φαρμακείων στην Ελλάδα: το μεγαλύτερο στη Ευρώπη με δυνατότητα εξυπηρέτησης 24ωρη και 365 μέρες τον χρόνο
- Διατήρηση των μικρομεσαίων φαρμακείων = διατήρηση ενός οικονομικού πυλώνα και θέσεων εργασίας

Συμπέρασμα...

Η απελευθέρωση του καναλιού διανομής θα οδηγήσει

- στην εξαφάνιση του μικρομεσαίου φαρμακείου
- σε αύξηση των τιμών των φαρμάκων
- σε μείωση των σημείων εξυπηρέτησης του κοινού
- σε βλάβη της δημόσιας υγείας και τελικά
- σε μεγάλο κοινωνικό και οικονομικό κόστος

Απελευθέρωση διάθεσης των ΜΗΣΥΦΑ: Ποιοί ωφελοούνται;

- Φαρμακευτικές Εταιρείες: αντισταθμιστικά οφέλη από την μείωση των τιμών των φαρμάκων
- Διαφημιστικές εταιρείες: αύξηση διαφημιστικής πίτας
- Μ.Μ.Ε.: αύξηση διαφημιστικών εσόδων
- ΕΔΟΕΑΠ-ταμείο δημοσιογράφων: αγγελιόσημο

- Ιδιοκτήτες και μέτοχοι υπεραγορών:
αντισταθμιστικά οφέλη από την πτώση τζίρου
- Βιομηχανία - μείωση πόρων για τον ΕΟΠΥΥ-
μείωση ασφαλιστικών εισφορών
- Γενική κυβέρνηση – για τους ίδιους λόγους

Ποιοι βλάπτονται;

- Ασθενείς-ασφαλισμένοι-πολίτες: Θα αναγκαστούν να δαπανούν μεγαλύτερα ποσά για να έχουν πρόσβαση στο κοινωνικό αγαθό που λέγεται φάρμακο
- Φαρμακοποιοί: το επάγγελμά τους απορυθμίζεται συστηματικά
- Εργαζόμενοι σε φαρμακεία και φαρμακαποθήκες.
- Η δημόσια υγεία συνολικά

Ανώτατο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο

Συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-171/07 και C-172/07

■ **Apothekerkammer des Saarlandes κ.λπ.**

κατά

**Σάαρλαντ και Ministerium Υπουργός Δικαιοσύνης,
Gesundheit Soziales und**

■ (Αιτήσεις του Verwaltungsgericht des Saarlandes για την έκδοση προδικαστικής αποφάσεως)

■ «Ελευθερία εγκαταστάσεως - Άρθρο 43 ΕΚ - Δημόσια υγεία - Φαρμακεία - Διατάξεις κατά τις οποίες μόνον πρόσωπα που έχουν την ιδιότητα του φαρμακοποιού δύνανται να εκμεταλλεύονται φαρμακείο - Δικαιολόγηση - Ασφαλής και με ποιοτικά εχέγγυα εφοδιασμός του πληθυσμού με φάρμακα - Επαγγελματική ανεξαρτησία των φαρμακοποιών»

Η Απόφαση

σημείο 37

- Όσον αφορά τον φορέα εκμεταλλεύσεως ο οποίος έχει την ιδιότητα του φαρμακοποιού, δεν αμφισβητείται ότι, όπως και τα λοιπά πρόσωπα, **αποσκοπεί στην επίτευξη κέρδους.**
- **Εντούτοις, ως επαγγελματίας φαρμακοποιός θεωρείται ότι εκμεταλλεύεται το φαρμακείο** όχι μόνο με σκοπό την επίτευξη κέρδους, αλλά και **υπό μια επαγγελματική προοπτική.** Στο πλαίσιο αυτό, το ατομικό του συμφέρον για την επίτευξη κέρδους μετριάζεται από την **κατάρτιση** και την επαγγελματική εμπειρία του, καθώς και από την **ευθύνη** που υπέχει, δεδομένου ότι ενδεχόμενη παράβαση των νομικών κανόνων ή των κανόνων δεοντολογίας θέτει σε κίνδυνο όχι μόνον την αξία της επενδύσεώς του, αλλά και την ίδια την **επαγγελματική του υπόσταση.**

σημείο 38

Σε αντίθεση προς τους φαρμακοποιούς,

- οι μη φαρμακοποιοί δεν έχουν, εξ ορισμού, κατάρτιση, εμπειρία και ευθύνη αντίστοιχη με εκείνη των φαρμακοποιών.
- Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι οι μη φαρμακοποιοί δεν παρέχουν τα ίδια εχέγγυα με τους φαρμακοποιούς.

σημείο 39

Κατά συνέπεια, τα κράτη μέλη, στο πλαίσιο του περιθωρίου εκτιμήσεως που διαθέτουν και το οποίο αναφέρθηκε στη σκέψη 19 της παρούσας αποφάσεως, μπορούν να θεωρήσουν ότι:

- η εκμετάλλευση φαρμακείων από **μη φαρμακοποιούς**, σε αντίθεση προς την εκμετάλλευση φαρμακείων από φαρμακοποιούς, ενδέχεται να **αντιπροσωπεύει έναν κίνδυνο** για τη δημόσια υγεία και ειδικότερα για την ασφάλεια και την ποιότητα της λιανικής διανομής των φαρμάκων, δεδομένου ότι **η επίτευξη κέρδους** στο πλαίσιο αυτής της εκμεταλλεύσεως **δεν αντισταθμίζεται** από στοιχεία όπως εκείνα που αναφέρθηκαν στη σκέψη 37 της παρούσας αποφάσεως και τα οποία χαρακτηρίζουν τη δραστηριότητα των φαρμακοποιών (βλ., αναλογία κατ 'όσον αφορά την παροχή υπηρεσιών κοινωνικής πρόνοιας, απόφαση της 17ης Ιουνίου 1997, C-70/95, Sodemare κ.λπ., Συλλογή 1997, σ. I-3395, Σκέψη 32).

σημείο 40

- Επομένως, **ένα κράτος μέλος μπορεί** θεμιτώς **να εκτιμήσει**, στο πλαίσιο του περιθωρίου εκτίμησης που διαθέτει, αν στην περίπτωση των παρασκευαστών και των χονδρέμπορων φαρμάκων **συντρέχει τέτοιος κίνδυνος**, λόγω του ότι αυτοί θα μπορούσαν να πλήξουν την ανεξαρτησία των μισθωτών φαρμακοποιών **παρακινώντας τους να διαθέτουν τα φάρμακα τα οποία αυτοί παρασκευάζουν ή εμπορεύονται**. Ομοίως, ένα κράτος μέλος μπορεί να εκτιμήσει αν τα πρόσωπα που εκμεταλλεύονται φαρμακείο και τα οποία δεν έχουν την ιδιότητα του φαρμακοποιού **ενδέχεται να πλήξουν την ανεξαρτησία των μισθωτών φαρμακοποιών** παρακινώντας τους να διαθέτουν φάρμακα τα οποία δεν τους συμφέρει πλέον να διατηρούν στις αποθήκες τους ή αν τα πρόσωπα αυτά ενδέχεται να προβούν σε **μειώσεις των δαπανών λειτουργίας** οι οποίες είναι **ικανές να επηρεάσουν τον τρόπο λιανικής διανομής των φαρμάκων**.

Παραδείγματα απορύθμισης

- Diclofenac

σταμάτησε να είναι ΜΗΣΥΦΑ στο Ηνωμένο Βασίλειο (παρουσιάστηκε αλματώδης αύξηση των καρδιαγγειακών επιπλοκών)

- Paracetamol

αποχαρακτηρίστηκε από ΜΗΣΥΦΑ στην Σουηδία (αύξηση των κρουσμάτων δηλητηρίασης ως και 50%)

Διαπιστωμένοι κίνδυνοι...

- loperamid

Η αλόγιστη χρήση οδηγεί σε διάρρηξη εντέρου και δηλητηριάσεις με σοβαρές επιπλοκές

- aspirin

στην ελεύθερη διακίνησή της ενοχοποιείται για αύξηση αιμολυτικών περιστατικών και ελκοπαθειών έως και 50% καθώς και θανάτων.

Πόσο σημαντικό είναι το θέμα για το πολιτικό σύστημα της χώρας;

- Τα ΜΗ.ΣΥ.ΦΑ υπήρξαν καθοριστικό θέμα σε εκλογικές αναμετρήσεις
- Το κόστος για τη συγκυβέρνηση Σαμαρά-Βενιζέλου τόσο στις ευρωεκλογές 2014 όσο και στις εθνικές εκλογές 2015 από την αντιπαράθεση με τους φαρμακοποιούς υπήρξε μεγάλο

...πολιτική κατάντια...

11.000 φαρμακεία **11.000 εκλογικά κέντρα**

- Τα 11.000 φαρμακεία θα είναι πάντα 11.000 εκλογικά κέντρα
- ενάντια σε όποια πολιτική επιχειρήσει να διαλύσει το μεγάλο κοινωνικό και υγειονομικό στήριγμα του μέσου πολίτη...

ΤΟ ΜΙΚΡΟΜΕΣΑΙΟ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ